

Grigor Szimov

A sztálini GULAG baljós bolgár másolata

(Részlet)

...Az eszme megvalósítása nem egyszeri, kivételes eset a BKP tevékenységében, hanem pontos kifejezése politikájának, amelyet már a hatalomátvétel pillanatától folytat. Gazdag előtörténete is erről tanúskodik. Ez a történet a közvetlenül 1944. IX. 9. után létesített táborokkal kezdődik. A BKP ezeken keresztül hajtja végre az ellenzékkel való könyörtelen leszámolást, annak teljes likvidálásáig, és csírájában semmisíti meg ellenfeleit a társadalomban. Azokat, akik ilyen vagy olyan okból elkerülték a Népbíróság figyelmét, utolérte a TVO-ba (Munkára Nevelő Szállás) való internálás vagy a hosszú évekre szóló kitelepítés az ország eldugott vidékeire.

Az első tábor Szandanszki-Szveti Vrats állomáson jött létre 1945 januárjában, és ugyanez év márciusáig működött. Ekkor Sztanke Dimitrovba (ma Dupnica) helyezték át, ahol 1945 szeptemberéig funkcionált. Egy másik tábor márciusban létesült, és 1947–1948-ig működött a Roszica (ma Sztambolijszki) víztározónál. 1945 októberétől 1946 végéig a perniki „Kucijan” bányában fémőrdistákat tartottak fogva. 1946-ban a „Kucijan”-t kettéosztották, mert nagyszámú fogvatartott érkezett a Nikola Petkov-féle Parasztpártból. A táborlakók egy részét a Pernik környéki Bogdanov Dol falu mellé helyezték át, ott voltak 1951-ig, másik részét pedig a Kazanlak melletti Nikolaevo faluba, 1949 júliusáig. Läger létesült a Szilisztra megyei Nozsarevo faluban, Tutrakan mellett is, 1947 elejétől 1952 közepéig működött. Női tábor volt az egyik kolostorban Veliko Tarnovo mellett, ezt 1947-ben a Tutrakan környéki Boszna faluba helyezték át. Bosulja faluban, Pazardzsik megyében 1945-től 1949-ig működött tábor, kizárólag köztörvényes bűnözők számára.

Az ekkor Vaszil Kolarov elnöksége alatt álló Minisztertanács 1949. IV. 27-én kelt 5. számú jegyzőkönyve szerint, ugyanezen a napon a Minisztertanács megtárgyalta és elfogadta azt az 1. számú határozatot, amely szerint Belene szigetein TVO-t kell létesíteni, ez a politikai személyek alaptábora lesz. Ennek létrehozása után a BKP valamennyi politikai ellenfelét (akik még nem voltak börtönben) itt gyűjtötték össze.

1952. VII. 8-án Valko Cservenkov levelet írt a Belügyminisztériumnak, amelyben azt kérte, hogy a Politikai Bizottság előtt Georgi Cankov akkori belügyminiszter tartson „pontos beszámolót a táborba zártak számáról, internálásuk és elengedésük okairól”. A Belügyminisztérium szigorúan bizalmas levélben azt válaszolja, hogy a TVO-ban az adott pillanatban 2323 fő tartózkodik, akik közül 2248 a férfi és 75 a nő. A bizalmas tájékoztató konkrét adatokat tartalmaz a TVO évenkénti létszámgyarapodásáról is: 1949-ben 249 fő, 1950-ben 233 fő, 1951-ben 1459 fő, 1952-ben 355 fő került ide.

Az internálás okainak jellege a következőképpen oszlik meg:

1. Volt fehérgárdisták, akik a Jugoszláviát megszálló és más ellenséges megnyilvánulásokat véghezvivő hadtestben szolgáltak – 5 fő

2. Volt rendőrök, akik gyilkosságokban, kínzásokban vettek részt 1944. szeptember 9-e előtt, és elrejtöztek a Népbíróság előtt – 262 fő

3. Volt cári katonatisztek, 1944. IX. 9. előtti büntetteikért, akik elrejtöztek a Népbíróság előtt – 173 fő

4. Provokátorok és a párt árulói – 47 fő

5. Ivan Mihajlov (VMRO – Belső Macedón Forradalmi Szervezet) aktív hívei – 41 fő

6. Polgári és fasiszta pártok vezetői, volt miniszterek és más vezetők – 65 fő

7. Nikola Petkov és Lulcsev aktív hívei és vezetői, a legfelsőbb és megyei vezetés tagjai, országgyűlési képviselők – 529 fő

8. A légiósok és ratnikok volt vezetői – 66 fő

9. Hazaárulók, akiket a határon fogtak el, vagy ilyen cselekményekre tett kísérletek résztvevői – 26 fő

10. Az országba beszivárgott banditák vagy kémek és diverzánsok bűjtatói és segítői – 279 fő

11. Illegális konspiratív csoportok és szervezetek résztvevői – 170 fő

12. Rémhírek és ellenséges propaganda, röplapok és más iratok terjesztői – 243 fő

13. Az országba meghatározatlan okból, illegálisan belépett külföldiek – 41 fő

14. Aktív, cselekvő anarchisták – 43 fő

15. A rendőrség együttműködői – 98 fő

16. Idegen hírszerzések együttműködői – 91 fő

17. Köztörvényes bűnözők: visszaesők, kerítők és prostituáltak – 144 fő.

(...)

1959 szeptember hónapját írjuk. Az éppen bezárt belenei TVO-ból 166 főt áthelyeznek a Lovecs melletti kőfejtő néhány elhagyott barakkjába. A következő három évre ez a hely a sztálini Gulag baljós bolgár másolatává válik. 1500 fő fordul meg itt. Szadista módszerességgel őrlik fel emberi életek ezreit, családokat vernek szét, és a táborba zártak közül 147-en sohasem térnek haza. Amikor 30 évvel később, 1990. III. 22-én (néhai) Bonju Trendafilov őrnagy, katonai főügyész aláírja a rendeletet a nyomozás megindításáról a Lovecs és Szkravena melletti táborokban elkövetett büntettek felderítésére, sem az áldozatok, sem a közvetlen végrehajtók, sem pedig a széles közvélemény nem tudja a teljes valóságot. Csak a legszűkebb pártvezetés és néhány magas rangú belügyi tisztviselő van tisztában az egész történettel. Hogy a csapás ne a pártot érje, a BKP vezetése ügyesen elhárítja azzal, hogy részleges leleplezéseket közöl a párt orgánumban, a „Rabotniceszko Deló”-ban, amelyek mind Mircso Szpaszov felé mutatnak. Neki el kell játszania utolsó szerepét – a bűnbakét...